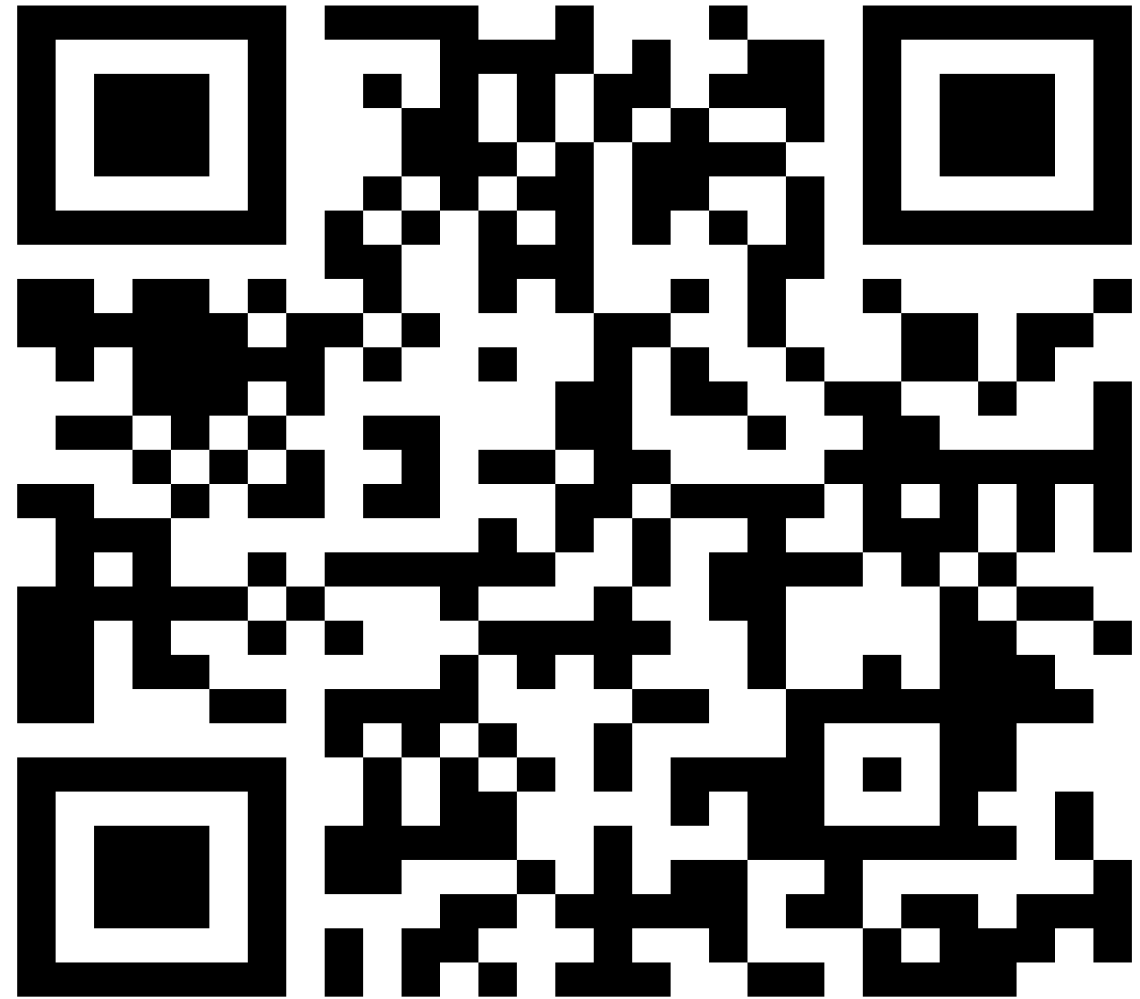


# Følgeforskning på PIRLS

Louise Molbæk, adjunkt Københavns  
Professionshøjskole

<https://kortlink.dk/2kyn6>





# Følgeforskningens formål og metode

---

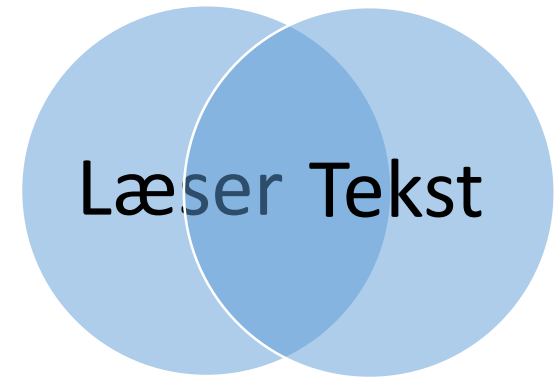
- Reaktion på ambivalens forbundet med kodningen – især *vage* og *alternative* svar
- Hvad ligger bag elevernes svar?
- Hvad er undersøgelsens begrænsning?

*Hvordan interagerer danske elever med spørgsmål til en specifik skønlitterær PIRLS-tekst? Og hvordan relaterer disse måder at interagere på til den forståelse af læsning, som PIRLS 2016 læner sig opad?*

# Hvad er læsning i PIRLS?

*“In order to understand and appreciate literature, each reader must bring to the text his or her own **experiences, feelings, appreciation of language, and knowledge of literary forms**” (Mullis & Martin, 2015, p. 16).*

*As readers interpret and integrate, they are attempting to construct a more specific or more complete understanding of the text by **integrating personal knowledge and experience with meaning that resides within the text.** (Mullis & Martin, 2015, p. 20)*



Rosenblatt. L og Langer, J.

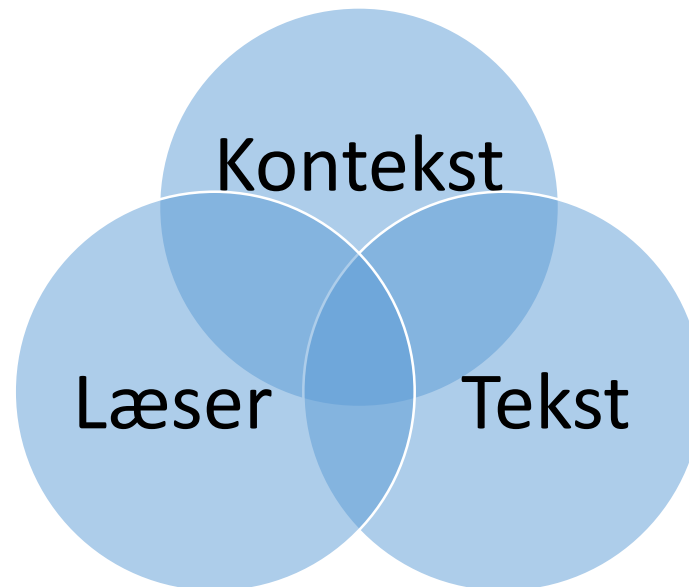
# PIRLS undersøger læsning på en særlig måde

## Kompetenceundersøgelse

- To tekster, tre sværhedsgrader
- 40 min. per tekst

## Kodning af elevsvar

- **Kodere kategoriserer elevernes svar efter særlige kriterier**



# Metode

1. Selvstændig læsning
2. Selvstændig besvarelse af spørgsmål til teksten
3. Interviews med elever

1. Selvstændig læsning
2. Besvarelse i grupper
3. Optagelse af gruppesamtaler om besvarelser

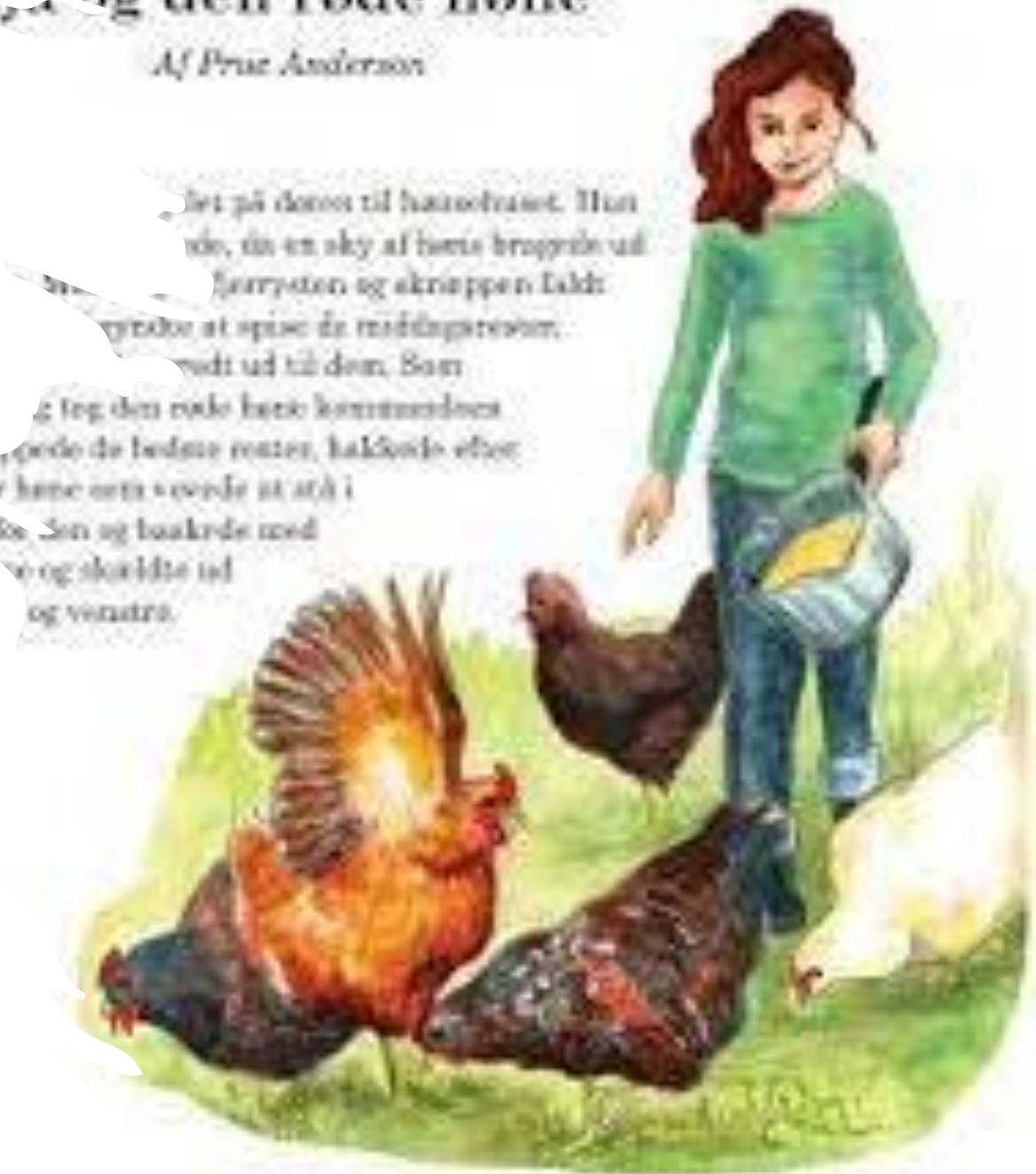
# Maja og den røde høne

- Fokus på at læse for at opleve

## Maja og den røde høne

Af Prue Anderson

...let på døren til havedøren. Hun  
...de, da en sky af hvide brøgnede ud  
...hørysten og skripen lød  
...rytme at spise de madfugtens.  
...redt ud til dem. Som  
...og teg den røde høne kommandoen  
...pede de bedste renter, kaldede efter  
...er høne og søvde at stå i  
...for den og bakkede med  
...og skældte ud  
...og ventte.



# Kategorier på "fejl"

- Misforståelse af tekst
  - Alternativ fortolkning
  - For generelle/vage svar
  - Misforståelse af spørgsmål
- 
- Ca. 1/3 af elevsvarene blev tildelt flere point efter den mundtlige redegørelse (under interviews)





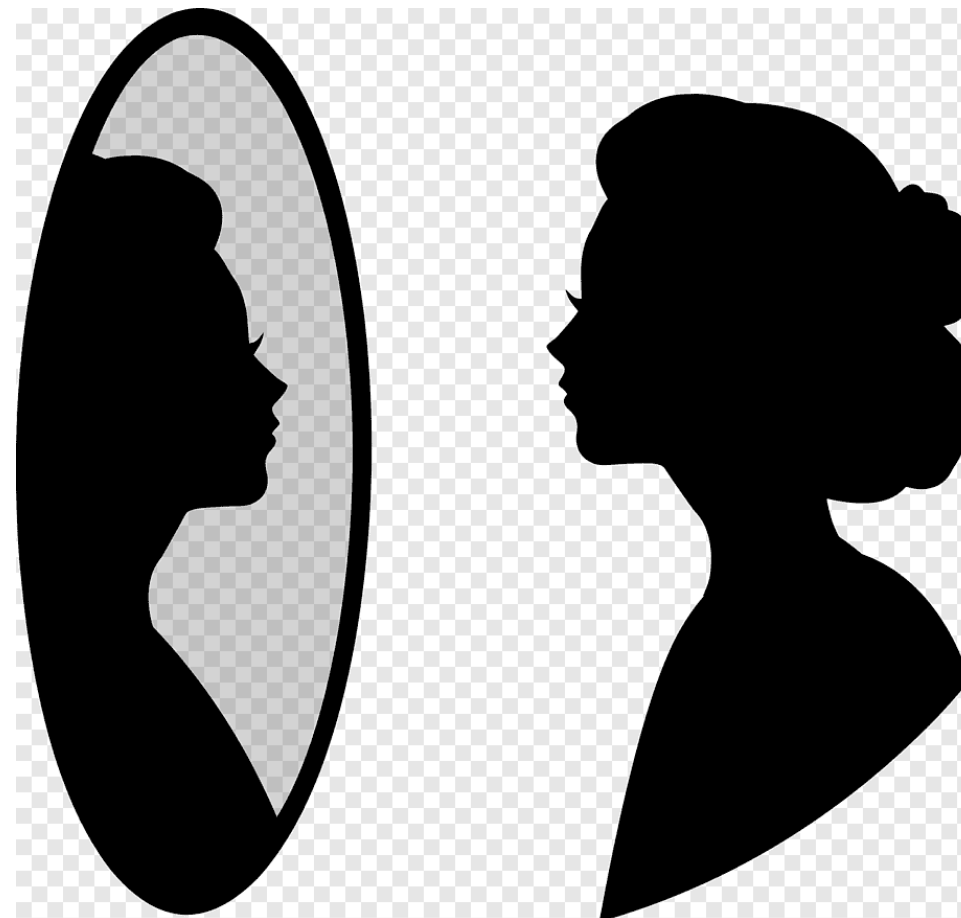
# Fokus på spørgsmål 13

*Du finder ud af hvordan Maja er, ud fra de ting hun gør.*

*Beskriv hvordan Maja er, og skriv to eksempler fra historien, der viser dette.*

**Læseproces:** Fortolke og samordne centrale ideer og informationer

- **Fuld forståelse:**
- Dansk gennemsnit: 9 %
- Internationalt gennemsnit: 14,5 %





# Spørgsmål 13

## Forståelsesniveauer

- **Fuld forståelse (3 point)**
- Svaret viser forståelse af, hvordan Maja er, ved at **give mindst et karaktertræk, følelse eller holdning, som understøttes af to forskellige og passende eksempler**
- ELLER eleven nævner **to karaktertræk/følelser/** holdninger, som hver er **fulgt af et eksempel**.
- Mulige træk og handlinger er listet nedenfor, men Maja er en person med flere sider, så andre svar kan være acceptable, hvis de bliver understøttet af passende eksempler.

- **Tilfredsstillende svar (2 point)**
- Svaret viser forståelse af hvordan Maja er, ved at give **ét karaktertræk/følelse/holdning som understøttes af ét velvalgt eksempel**.
- **Delvis forståelse (1 point)**
- Svaret giver **et eller flere eksempler** på Majas karakter, følelser eller holdninger (fx beslutsom, klog) **men kun understøttet af et vagt eksempel eller helt uden at nævne eksempler**.
- Svaret må ikke indeholde modstridende træk eller handlinger.

# Eksempler fra kodevejledning

## Accepterede eksempler:

- Smart, klog, opfindsom, kreativ: finder på nye løsninger på sit problem.
- Beslutsom, vedholdende: giver ikke op før det lykkes for hende; bliver irriteret over hønens opførsel.
- Samvittighedsfuld: Passer den opgave hun har fået hver dag.
- Nysgerrig, tankefuld: Stiller spørgsmål til de voksne for at forstå, hvad problemet kan være.

## Uaccepterede eksempler:

- Hun er rar/venlig/hjælpesom/god (upræcist).
- Hun gør mange gode ting (upræcist). –
- Hun er indfølelse, køn, venlig og elskelig (ikke tekstbaserede træk).
- Hun er vred og smilende (modstridende). Hun er vred og glad (modstridende).
- Hun kan godt lide sin opgave (ikke korrekt).

# Alternativ fortolkning

## Skriftligt svar

- "hun er hjælpsom. hun tager noget ståltråd og hvidt stof for at hjælpe hønsene"
- ifølge guiden er rar/sød/venlig/hjælp*som* ikke accepteret.

## Mundtlig redegørelse

In: Du skriver "hun er hjælpsom", "hun tager noget ståltråd og hvidt stof for at hjælpe hønsene". Øhm, hvordan er det, at det er, at hun hjælper dem?

E3: Altså, så de ligesom ikke opfører sig, som de gør. Altså, de skal ikke bare tro, at de kan gøre alt det de vil.

In: Ja.

E3: Hun hjælper dem med at forstå, at hun bestemmer.

In: Ja. Okay. Og det er en hjælp for dem, tænker du?

E3: Ja.

In: Ja.

E3: Så de ikke bare gør alt muligt. Så kan det være, at de kommer til at gøre noget dumt.

# For generel

- *"sur, sød, ider, hår"*
- "sød" giver ikke point, mens "sur", og måske også "hård" godt kunne få point. "Ideer" kan godt blive fortolket som at hun er en pige med mange ideer, ergo klog og opfindsom.
- Derudover **giver modsatrettede følelser** "vred og glad" ifølge guiden ikke point, hvis man skulle læse opremsningen som det.
- 1 eller 0 point
-

# Mundtlig redegørelse

- In: Ja. Det er rigtigt. Og du siger hun er øhh

E2: [hård]

In: "hun er sur", ja og hård

E2: Ja, sur, hård og nogen gange lidt sød, men hård i hvert fald

In: Men hva...

E2: Meget hård.

In: Hvad er det der gør, at hun er hård?

E2: For eksempel prøver han at tage hønen ind. Hun prøver hårdt. Og så hun giver ikke sådan lidt op, tager hønen, prøver at (utydeligt, 6.57) den

In: [ja]

E2: og fange den og sådan

In: Ja.

- In: Og .. du skriver også, at hun også er sød?

E2: Ja, me-, nogen gange lidt sød. For eksempel "mor? Må jeg gerne bytte opgaver?" Og sådan, sådan, ja.

In: At hun sådan taler sødt?

E2: Ja.

In: Til moren?

E2: Ja.

In: Ja, okay.

E2: Ja.

In: Så siger du, at hun også er sur?

E2: Ja.

In: Hvad er det der får

E2: [for eksempel hønen. Igen hønen

In: [ja]

E2: hønen laver numre, og så bliver hun sur selvfølgelig

In: [ja]

E2: Ja. Hårdt og sur.

# Konklusion

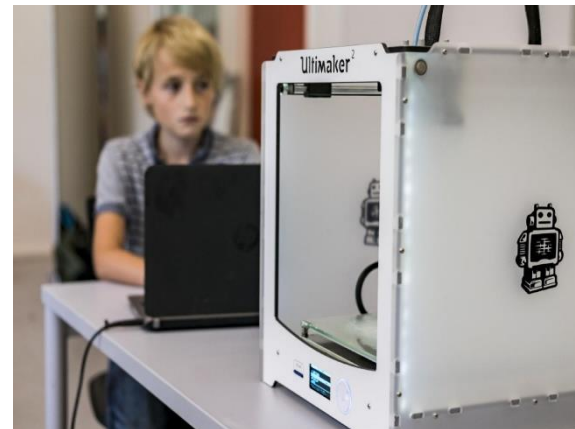
- **Eleverne undlader ”mellemlregningerne ”**, dvs. at præcisere og eksemplificere, hvilket medfører, at de mister point
- **Det skriftlige format begrænse** adgangen til læseforståelsen: Elever skriver, hvad de kan – ikke hvad de vil eller de skriver, hvad de tror er fyldestgørende

**Det standardiserede format** (kodevejledningen) har vanskeligt ved at rumme elevernes mere personlige svar

$$H = \frac{u \cdot T}{m_b} \cdot \int_{M+m_b}^M \ln(m) \cdot dm + u \cdot \ln(M + m_b) \cdot T - \frac{1}{2} \cdot g \cdot T^2$$

som vi efter endnu en integration kan koge ned til

$$H = u \cdot T \cdot \left[ 1 + \frac{M}{m_b} \cdot \ln \left( \frac{M}{M + m_b} \right) \right] - \frac{1}{2} \cdot g \cdot T^2$$



# Har det noget med læseundervisningen at gøre?

- Hypotese:
  - Opmærksomhed på at inddrage mellemregningerne kan understøtte udviklingen af en åben og kritisk læser
  - *Hvad er det i handlingen og sproget teksten, der får eleven til at tænke sådan her?*
  - <https://kortlink.dk/2kyn6>
- Hypotese:
  - Opmærksomhed på at være nysgerrig overfor elevernes oplevelser.
  - *Hvad er det eleven bringer med sig ind i læsningen?*